

Blagodati raznovrsnosti i mnogobrojnosti ibadeta (Medina)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

26. zul-hidže 1439. po Hidžri / 7. septembar 2018.

Hvala Allahu, Koji je olakšao obavljanje hadža i drugih ibadeta.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je objavio: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga!” (Junus, 26), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je vodio islamski ummet ka vrhuncu slave i ugleda, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe, nosioce svakog dobra i plemenitosti.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, koja je najbolja poputnina i s kojom je spas na Dan proživljenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allahove blagodati prema ljudima su mnogobrojne, i kada bi ih čovjek pokušao izbrojati, ne bi ih izbrojao.

Islam je, bez sumnje, najveća Božija blagodat: novorođenče se rađa u prirodnoj vjeri, odrasta u sredini u kojoj se samo Allah obožava, uzdiže ezan, uči Kur’an, pa hvala Allahu, Koji nas je uputio na ovu vjeru.

Jedna od najvažnijih pratećih blagodati, uz islam i njegove propise, jeste blagodat mnoštva i raznovrsnosti ibadeta. To je blagodat koja skriva božanske mudrosti.

Put ka Allahu je jedan, i objedinio je sve ono čime je Allah zadovoljan, a zadovoljan je raznovrsnošću u ibadetima i njihovom razlikovanju u vremenu i mjestu obavljanja, zavisno od osobe i situacije, jer je Uzvišeni znao da se ljudi razlikuju u sposobnostima i sklonostima, ali je htio i da im olakša s onim što je u skladu s njihovim mogućnostima, i što mogu izvršiti u lahkoći i teškoći.

Raznovrsnost u propisanim dužnostima je ispit i iskušenje od Allaha, za vjernika – hoće li pobijediti i nadvladati svoju strast. Spremnost da se s jednog ibadeta pređe na drugi, u različitim vremenima, dokaz je istinske predanosti i robovanja Allahu. Ibadeti se razlikuju u intencijama i mudrostima, i u svakom od njih krije se određena božanska mudrost i odgojna intencija.

Uzvišeni o namazu kaže: “Molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno.” (El-Ankebut, 45) O zekatu kaže: “Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš.” (Et-Tevba, 103) O postu kaže: “Da biste se grijeha sačuvali.” (El-Bekara, 183) O hadžu kaže: “... da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28)

Ibadeti se, također, razlikuju u obrednim radnjama i načinu obavljanja. Ko zbog bolesti, ili putovanja, ili siromaštva, ili slabosti, ili nekog drugog razloga, ne bude u stanju izvršiti neki ibadet, naći će nagradu u olakšici, ili nekom drugom ibadetu, što je dokaz da islam uvažava različite okolnosti ljudi, otklanja od njih poteškoću i olakšava im u svakom smislu. Uzvišeni kaže: “Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate.” (El-Bekara, 185)

Islam je uvažio stanje siromašnih iz vremena Poslanika, koji su pomislili da su ih bogataši pretekli s dijeljenjem viška imovine na Allahovom putu. Oni su se požalili Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekli: “Allahov Poslaniče, bogati ljudi prigrabiše za sebe svu nagradu. Klanjaju kao što mi klanjamo, poste kao što mi postimo, i udjeljuju višak imovine.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Zar i vama Allah nije dao mogućnost da udijelite milostinju? Svaki tesbih (subhanallah), tekbir (Allahu ekber), tahmid (elhamdulillah) i tehlil (la ilahe illallah) koji izgovorite piše vam se kao sadaka, i svako podsticanje na dobro i ukazivanje na zlo piše vam se kao sadaka, i snošaj sa vašim ženama piše vam se kao sadaka.”

Islam je uspostavio princip olakšice upravo uvažavajući različite okolnosti šerijatskih obveznika. Neka žena iz plemena Has'am došla je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve

sellem, i rekla: "Allahov Poslaniče, Allah, džellešanuhu, naredio je hadž, a moj otac ne može ga obaviti zbog duboke starosti, pa hoću li obaviti hadž za njega?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao joj je: "Da, obavi."

Jedan od veličanstvenih hadisa koji ukazuju na veličinu Allahove milosti i dobrote, i na uvažavanje različitih stanja ljudi jesu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Kada se čovjek razboli ili otputuje negdje, Allah mu piše nagradu za ona djela koja je činio dok je bio zdrav ili za vrijeme boravka kod kuće."

Islam je uvažio specifičnu poziciju žene u odnosu na muškarca, koja se ogleda u nemogućnosti činjenja nekih djela koje čine muškarci, i za poslove koje ona obavlja, odredio je veliku nagradu, kako bi ukazao na značaj njene uloge i vrijednost njenog djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ako žena bude klanjala pet dnevnih namaza, postila mjesec ramazan, čuvala svoje stidno mjesto i bude poslušna svome mužu, reći će joj se: "Uđi u Džennet na koju god kapiju želiš."

Ibadeti se razlikuju i u svom vrednovanju. Za svaki novi ibadet koji čovjek prakticira dodaje mu se po jedan registar u knjizi djela i uvećava se njegova ionako velika nagrada.

Neki ibadeti brišu i neutrališu grijeha i loša djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Nema ni jednog muslimana kojeg zatekne vrijeme obaveznog (farz) namaza, pa lijepo i potpuno abdesti, i bude skrušen u namazu i lijepo obavi njegove ruknove, a da mu to (taj abdest i namaz) neće biti čišćenje od grijeha koje je prije učinio, ako ne bude nekad učinio neki veliki grijeh."

Neki ibadeti donose blagoslov i napredak u imetku. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Sadaka neće umanjiti imetak." (Muslim)

Neki ibadeti su uzrok ulaska u Džennet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Za hadž mebrur, kabul kod Allaha, nema druge nagrade osim Dženneta." (Buhari i Muslim)

Neki ibadeti štite čovjeka od kaburskog azaba. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Osoba koja zaplače zbog straha pred Allahom neće ući u džehennemsku vatru, kao što se pomuženo mlijeko neće vratiti u vime, niti se kod jedne osobe mogu spojiti prašina na Allahovom putu i džehennemski dim." (Tirmizi – sahih)

Zbog različitog vrednovanja djela, neke muslimane će njihova djela uzdići na posebne deredže, koje niko ne može dostići. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Među najdražima meni i najbližima, po mjestu, na Sudnjem danu bit će oni lijepog ponašanja."

Raznovrsnost u vremenima i vrijednosti ibadeta podstičaj je muslimanu da čitav svoj život provede u "baštama ibadeta", prelazeći iz jedne bašte u drugu.

Allah, džellešanuhu, kada voli Svoga roba, uputi ga da čini posebno vrijedna djela u odabranim vremenima, a ako ga prezire, uputi ga da čini loša djela u odabranim vremenima.

Raznovrsnost ibadeta sasijsca, u korjenu, uzroke lijenosti i apatije, pokreće ljudsku dušu i daje joj osjećaj užitka i slasti u ibadetu.

Postoje individualni ibadeti koji imaju svoje prednosti i mudrosti: jačaju čovjekovu vezu s Allahom, odgajaju ga u okrilju iskrenosti i udaljavaju od rijaluka, pretvaranja, čiste i glačaju dušu i omogućuju mu bliskost i osamljivanje s Allahom, džellešanuhu. Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, upitan je: "Zašto je na licima onih koji svoje noći provode u ibadetu svjetlo?", pa je rekao: "Oni su se osamili sa svojim Gospodarom, pa ih je On osvijetlio Svojim nurom."

Predanost Allahu učenjem dove, skrušeno i u tajnosti, jedna je od najljepših formi individualnog ibadeta. Uzvišeni kaže: "I spominji Gospodara svoga ujutro i navečer u sebi, ponizno i sa strahopoštovanjem i ne podižući jako glas." (El-A'raf, 205)

Post radi Allaha je također individualni ibadet. Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, koji pripada Allahu.

Tajna milostinja je individualni ibadet, koju musliman udjeljuje svojom desnom rukom, a da za to ne zna njegova lijeva ruka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sedmero će Allah natkriti Svojim hladom na Sudnjem danu, kada neće biti drugog hlada...”, i spomenuo je “čovjeka koji je u tajnosti udijelio milostinju, tako da njegova lijeva ruka nije vidjela šta je udijelila desna ruka.”

Kao što individualni ibadeti imaju svoju vrijednost i važnost, isto tako i kolektivni ibadeti, koje muslimani obavljaju zajedno, kao što su zajednički namaz, hadž i drugi, imaju svoje vrijednosti i uzvišene intencije, koje nikome nisu skrivene, a od tih vrijednosti su: razvijanje ljubavi i samilosti među muslimanima, upoznavanje sa stanjem muslimanske zajednice i njenih članova, manifestacija islamskog ponosa, podučavanje islamskim propisima, navikavanje islamskog ummeta na jedinstvo, odbacivanje podjela, solidarnost, jednakost i prevazilaženje svih socijalnih razlika.

Raznovrsnost ibadeta proširuje polje ljudskog djelovanja. Ljudi su uvijek imali različite sklonosti. Svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren.

Razlike među ljudima, u ovoj oblasti su prirodne, kao što pojašnjavaju islamski učenjaci. Ima ljudi kojima je stjecanje znanja lakše od asketizma, skromnog života, a ima onih koji kojima je lakše ovo drugo. Nekima je pobožnost lakša i od jednog i od drugog.

Svako treba raditi djela u skladu sa svojim mogućnostima. Uzvišeni kaže: “I zato se Allaha bojte koliko god možete.” (Et-Tegabun, 16)

Kada musliman spozna blagodat raznovrsnosti ibadeta, dužan je zahvaljivati Allahu na tome, tako što će se truditi da čini što više ibadeta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah voli kada Mu se Njegov rob zahvali na svakom zalogaju hrane i na svakom gutljaju vode.” (Muslim)

Donosite salavate na Poslanika upute, to vam je naredba od Allaha, u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

